

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

Quae scientia ad ordines requiritur, & an Episcopus possit in hoc
dispensare. Cap. IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

- nacia loco cit. licet contrarium re-
neat Henriq. in sum. lib. 6. c. 10. §. 3.
quem refert Ricc. in Prax. p. 4. n. 11. 10. An Illitterati quoad obtenta be-
ref. 217. præsumitur verò tacita di-
spensatio, si Episcopus ordinans, 11 Parochialium ecclesiarum Recto-
vel dimissorias concedens nouerit
ordinandam indigere dispensa-
tione interstitiorum Car. de Grass.
Menoch. Maiol. & alij apud Bona-
cin. ubi supra d. 1. 2. n. 7. 12. Si Reditus ecclesia non sufficiant
12. Quæres, an Episcopus quatuor
minores ordines possit eadem die
vni conferre? Resp. negatiuè, nisi
fortè in aliquo loco talis adesset
consuetudo ex decreto Sac. Congr. 13.
apud farinac. decis. 185. p. 4. Diuers.

S V M M A R I V M.

- 1 Quilibet debet habere scientiam,
qua possit explere ea, que incum-
bunt ordini, vel officio.
- 2 In beneficijs maior, & minor
requiritur scientia pro diuersi-
tate muneris.
- 3 Quæ scientia requiratur ad bene-
ficium simplex.
- 4 Quæ scientia requiratur in Ca-
nonicis.
- 5 Quæ scientia requiratur in Pro-
mouendo ad beneficium curatū
& in dignitatibus habentibus
Iurisdictionem.
- 6 Non potest Episcopus cum peni-
tus illitterato dispensare.
Collatio beneficij facta penitus il-
litterato est nulla ipso iure, ibi-
dem.
- 7 Quando possit Episcopus dispen-
sare cum eo, qui parum scit.
- 8 Quæ scientia sufficiat in Reli-
giosis.
- 9 Et quæ in Clericis pauperibus

ad obtinendum simplex benefi-
cium.

10. An Illitterati quoad obtenta be-
neficia sint tolerandi.

11 Parochialium ecclesiarum Recto-
ribus imperitis Episcopus dare
potest coadiutorem.

Quando Parochus dicitur impe-
ritus, ibidem.

12. Si Reditus ecclesia non sufficiant
Coadiutori, & coadiuto, Parocho
primum prouidendum est, dein-
de in subsidium tenentur Paro-
chiani ad alimenta Coadiutoris.

13. Si parochi præter imperitiã tur-
piter viuant, beneficio sunt pri-
uandi.

14. Admissus ad sacros ordine cen-
setur absque alio examine habi-
lis ad beneficia simplicia.

C A P. IV.

Quæ scientia ad ordines re-
quiratur, & an Episco-
pus possit in hoc di-
spensare.

Vilibet Clericus debet
habere talem scientiã,
qua arbitrio Iudicis
possit explere ea, quæ
incumbunt ordini, be-
neficio, dignitati, & officio, ad
quæ assumitur citales 23. dist. Bel-
let. Disquis. Cleric. tit. 1. §. 4. n. 21. &
38. Ricc. in Prax. for. eccl. p. 4. resol.
75. Vnde ad singulos ordines Sa-
cra Tridentina Synodus certam
scientiam præscripsit, vt in sess.
23. de ref. cap. 4. ubi sermo est de pri-
matonsura, & cap. 5. & 11. ubi de
mi-

- minoribus ordinibus, & cap. 13. ubi de Subdiaconatu, & Diaconatu, & cap. 14. ubi de Presbyteratu.*
2. In beneficijs etiam maior, & minor requiritur scientia pro diuersitate muneris, seu officij; nam ad beneficium simplex, quod seruitium aliquod non requirit, nec ordinem aliquem habet annexum, sufficit, quod Clericus sciat fidei rudimenta, legere, ac scribere, & quod aliquantulum linguam latinam intelligat, *vt d. Garc. par. 7. c. 7. nu. 8. Ricc. in Prax. par. 1. ref. 340. & par. 4. ref. 75.*
3. In ijs vero beneficijs, in quibus requiritur industria, & consilium vt in Canonicatibus, & dignitatibus iurisdictionem non habentibus, mediocri scientia requiritur, ea scilicet, quæ necessaria est ad eorum munus explendum *Bellett. ubi supra n. 27. & 28. Ricc. in Prax. p. 4. ref. 75. vel saltem vt habilis, & idoneus censeatur, qui infra annum eam addiscat, qua ad debitum ordinem promoueri possit secundum Bonac. in tra. de Hor. Canon. disp. 2. q. 3. pun. 3. n. 1.*
4. Maior autem scientia desideratur in promouendo ad beneficiū curatum, cum debeat ministrare sacramenta, & euangeliū declarare *etā te. & c. pen. de etat. & qual. eminentior vero in dignitatibus habentibus iurisdictionem cap. 1. in fin. de Consang. & affin. Vnde per Concilium Tridentinum sess. 24. de ref. c. 12. sancitum est, vt Archidiaconi sint Doctores, seu magistri in Sac. Theologia, vel licentiati in iure canonico: idemque statuitur quoad scholasterias in sess. 23. de ref. cap. 18.*
5. Non potest autem Episcopus eū penitus illitterato, hoc est cum eo, qui legere nescit, dispensare quoad primam tonsuram, & ordines suscipiendum *cap. nullus de Tempor. ordin. in 6. Bellott. par. 1. tit. 1. §. 4. n. 3. & alij apud Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 46. n. 11. quamuis, si de facto ordinetur, recipiat characterem: ex quo enim est baptizatus, capax est etiam omnium Sacramentorum, vt doceant communiter Doctores: neque potest cum tali illitterato dispensare quoad suscipiendum beneficiū: immo in tali casu collatio beneficij esset nulla ipso iure *late Garc. de Benefic. par. 7. cap. 7. n. 12. & seq. Barbof. par. 3. all. 63. nu. 1.**
6. Si vero ordinandus aliquod principium Grammaticæ habuerit, aut modicum quid sciat, & ostendat spem addiscendi in futurum, poterit Episcopus cum eo dispensare; minor enim scientia sufficit, si adsit spes addiscendi in futurum, *ita Rebuff. Menoch. Henriq. Sanch. & alij, quos refert, & sequitur Barbof. par. 2. all. 46. n. 13. presertim in ijs, quæ vsu, & exercitio addisci solent, vt in cantu, in quo regulariter non fit examen *Garc. d. n. 7. cap. 7. n. 6. & 7. & in tali casu si beneficium confertur ijs, qui penitus illitterati non sunt, prouisio illis facta non est nulla ipso iure, etiā si careant scientia ad illud requisita, sed venit irritanda, vt ex Conc. Trid. sess. 7. de ref. cap. 3. probat Barbof. p. 3. d. all. 63. n. 3.**
7. Quare poterit Episcopus ad sacros ordines admittere Religiosos, qui sciunt bene legere, & cantare

- tare, etiamsi in lingua latina aliquantulum deficient; sic enim in aliorum societate, & pro officijs Religionis videntur idonei ministri: præsertim cum regulariter non ordinentur ad curam animarum habendam, sed solum assistendum in Choro, diuinisque officijs *cap. nullus de Tempor. ordin. in 6. Portel. in Dub. Regul. ver. ordines sacri. nu. 6. Henriq. lib. 10. cap. 16. n. 2. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 21. dub. 34. num. 5. Hyeron. Rodriq. in compend. qq. regul. ref. 52. num. 22. Peirin. tn. 2. de Relig. Prælat. quæst. 3. cap. 7. n. 20. quos refert Diana par. 1. tn. 16. resol. 29. & par. 3. tn. 2. ref. 86. & par. 4. tn. 2. ref. 74. & alij apud Barbof. p. 2. all. 46. num. 14. & apud Bellett. loco. cit. tit. 1. S. 4. num. 4.*
- 9 Idem dicendum est secundum aliquos de Clericis pauperibus, quibus ad obtinendum beneficium simplex sufficit, vt tantum sciant, quantum simplex laicus, vel aliquantulum plus circa sacramenta, vt post Innoc. 10. And. Host. & alios dicit Bellet. loco. cit. n. 26. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 75.
- 10 Vnde quoad obtenta beneficia tolerari possunt illitterati, si alias honestæ vitæ sint, & ex longo vsu, & rerum experientia sciant rectè exercere omnia ad suum officium spectantia, vel si charitatis perfectio scientiæ defectum suppleat *Camp. in. in Diuers. Iur. Can. rub. 5. cap. 5. num. 3. quem refert, & sequitur Barbof. d. par. 3. all. 63. numer. 5.* Si verò Parochialium ecclesiarum
- 11 Rectores sint, poterit eis ordinarius coadiutorem deputare cum assignatione partis fructuum pro sufficienti victu iuxta formam Concilij *sess. 21. de ref. cap. 6.* dicitur autem Parochus imperitus ad effectum vt illi dādus sit Coadiutor, quando esset inhabilis ad explendum ea, quæ incumbunt muneri, & oneri beneficij, quod obtinet *Ricc. in Prax. par. 4. ref. 553.*
- 12 Verum si reditus ecclesiæ Coadiutori, & Coadiuto non sufficient, Parocho primum prouidendū est, deinde in subsidium tenentur Parochiani ad alimenta Coadiutoris, vt d. Barbof. par. 3. all. 63. n. 15.
- 13 Si verò Parochus præter imperitiā turpiter, & scandalosè viuat, beneficio priuandus est seruata forma Concilij *d. cap. 6.*
- 14 His adde, quod si quis admissus fuerit ad sacros ordines, præsumitur habilis, & idoneus ad beneficia simplicia, ita vt nouo examine opus non sit *cap. accepimus de etat. & qual. Ricc. in Prax. for. eccles. p. 1. resol. 340.*

S V M M A R I V M

- 1 Corpore vitiatus ad ordines non est promouendus.
- 2 An incurrat nouam irregularitatem, si absque dispensatione promouetur.
- 3 Quis dicatur corpore vitiatus.
- 4 Membram quomodo sumatur.
- 5 Censetur irregularis qui amisit partem membri, quæ aut deformitatem generet, aut inhabilem redderet ad officium exequendū.
- 6 In defectu, qui vel impedit usum ordinis, vel notabilem gignit deformitatem, solus Papa dispensat.